

Alleenstaande Minderjarigen in Vietnam

Januari 2003

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Personenverkeer, Migratie en Vreemdelingenzaken
Afdeling Asiel- en Migratie

Den Haag, januari 2003

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	3
2. MAATSCHAPPELIJKE POSITIE VAN 16- EN 17-JARIGEN.....	4
2.1 WETTELIJKE RECHTEN EN PLICHTEN.....	4
2.2 SCHOLING EN OPLEIDING.....	5
2.3 DEELNAME AAN HET ARBEIDSPROCES.....	6
3. OPVANG EN BEGELEIDING.....	7
3.1 OPVANG IN FAMILIEKRING.....	7
3.2 VOOGDIJ.....	7
3.3 OPVANG VAN FAMILIELOZE WEZEN.....	8
3.3.1 <i>Verantwoordelijkheid voor de opvang.....</i>	8
3.3.2 <i>Leefomstandigheden in de opvangcentra.....</i>	9
4. MIGRATIE EN TERUGKEER.....	10
4.1 MIGRATIEREDENEN.....	10
4.2 TERUGKEER.....	10
5. SAMENVATTING.....	11
BIJLAGE I: GERAADPLEEGDE BRONNEN.....	12
BIJLAGE II: OPVANGCENTRA VOOR WEZEN EN THUISLOZEN.....	13

1. Inleiding

In dit deelambtsbericht wordt een beschrijving gegeven van de positie van minderjarigen in Vietnam voor zover van belang voor de beoordeling van asielverzoeken.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de positie van 16- en 17-jarigen in Vietnam met betrekking tot deelname aan het arbeidsproces, scholing en verkrijging van documenten.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de opvang die aan alleenstaande minderjarigen wordt verleend in brede familiekring, welke overheidsopvang bestaat, en hoe een alleenstaande minderjarige daarbij opgevangen en begeleid wordt tot het bereiken van de juridische volwassenheid van 18 jaar.

In hoofdstuk 4 wordt aandacht besteed aan de migratiemotieven van Vietnamese minderjarige asielzoekers en de mogelijkheden voor terugkeer.

Het deelambtsbericht wordt afgesloten met een samenvatting.

Bij de opstelling van dit rapport is gebruik gemaakt van rapportages van de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in Hanoi, waarvoor ondermeer gesprekken zijn gevoerd met vertegenwoordigers van de Vietnamese autoriteiten en vertegenwoordigers van internationale organisaties.

2. Maatschappelijke positie van 16- en 17-jarigen

2.1 Wettelijke rechten en plichten

Meerderjarig

Conform artikel 20 van de 'Civil Code' (burgerlijk wetboek) van 28 oktober 1995 is men in Vietnam wettelijk meerderjarig op 18-jarige leeftijd. Tot het bereiken van deze leeftijd wordt men zowel wettelijk en maatschappelijk als minderjarige beschouwd.

Handelingsbekwaam

Handelingsbekwaamheid wordt in Vietnam wettelijk onderverdeeld in drie categorieën:

- Meerderjarigen zijn wettelijk en sociaal handelingsbekwaam;
- Minderjarigen tussen de leeftijd van 6 tot 18 jaar zijn alleen wettelijk handelingsbekwaam met de toestemming van ouders en/of wettelijke vertegenwoordigers;
- Minderjarigen tot de leeftijd van 6 jaar zijn nimmer handelingsbekwaam.

Indien een minderjarige tussen de 15 en 18 jaar kan aantonen over voldoende middelen te beschikken om zijn/haar verplichtingen na te komen, dan mag deze persoon zonder een wettelijk vertegenwoordiger rechtshandelingen verrichten.¹

16- en 17-jarigen hebben in Vietnam geen stemrecht.² Dit recht komt pas toe aan een 18-jarige.³ Op 21-jarige leeftijd heeft een persoon het recht zich kandidaat te stellen voor verkiezingen.⁴

Paspoort

Houders van de Vietnamese nationaliteit kunnen ongeacht hun leeftijd een paspoort aanvragen bij het ministerie van Publieke Veiligheid, afdeling immigratie (*Ministry of Public Security, Immigration Department*), dat tevens door deze instantie wordt afgegeven. Met het verkrijgen van een Vietnamees paspoort is normaliter een wettelijke periode van drie weken gemoeid.

Er is geen wettelijke bepaling dat een minderjarige toestemming van de ouders of wettelijke vertegenwoordiger nodig heeft om een paspoort te verkrijgen. Minderjarigen tot de leeftijd van 14 jaar kunnen ook worden bijgeschreven in het paspoort van de vader of moeder.

---

¹ The Civil Code of The Socialist Republic of Vietnam (Art. 22).

² Zie hiertoe: <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/vm.html>.

³ Zie hiertoe: <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/vm.html> en Fundamental Rights and Duties of Citizens (Chapter III - Art. 23)

⁴ Fundamental Rights and Duties of Citizens (Chapter III - Art. 23).

Identiteitsbewijs

Minderjarigen zijn verplicht bij het bereiken van de 14-jarige leeftijd een nationaal identiteitsbewijs aan te vragen bij de autoriteiten (lokale politie) in hun permanente woon- en/of verblijfplaats. De aanvraag voor een identiteitsbewijs door minderjarigen kan zelfstandig plaatsvinden. Het is verplicht een identiteitsbewijs bij zich te hebben vanaf het moment dat men dit kan aanvragen.

2.2 Scholing en opleiding

De Vietnamese autoriteiten hechten veel waarde aan een hoge kwaliteit van het onderwijs. Op 12 augustus 1991 nam de Vietnamese Nationale Assemblée een wet aan die met name de sociale en wettelijke positie en het onderwijs ten behoeve van minderjarigen tot de leeftijd van 16 jaar dient te bevorderen. In verhouding tot andere ontwikkelingslanden wordt een aanzienlijk percentage van de nationale begroting besteed aan onderwijs (van basis tot universitair onderwijs).

Leerplicht

Zoals is bepaald in artikel 59 van de grondwet en artikel 22.1 van de onderwijswet van 2 december 1998 bestaat in Vietnam een leerplicht voor minderjarigen van 6 tot 15 jaar. Vanaf de leeftijd van 6 jaar tot de leeftijd van 11 jaar wordt de lagere school doorlopen. Vanaf de 11-jarige leeftijd wordt het onderwijs voor een periode van vier jaar voortgezet op de lagere middelbare school. Eveneens bestaat de mogelijkheid om vanaf de 12-jarige leeftijd voor een periode van drie jaar een opleiding te volgen op een technische middelbare school⁵. Privé onderwijs is niet toegestaan op het niveau van lager onderwijs en lager middelbaar onderwijs.⁶

Voortgezette studie

Nadat de leerplicht is voltooid, bestaat de mogelijkheid gedurende drie jaar hoger middelbaar onderwijs te volgen, waarna het diploma 'Bang Tot Nghiep Pho Tong Trung Hoc' (*universal graduation*) kan worden behaald. Om tot een universiteit in Vietnam toegelaten te worden, dient een toelatingsexamen te worden gedaan.⁷

Voorafgaande beroepstraining

In Vietnam bestaat de mogelijkheid om op het niveau van middelbaar onderwijs een technische en beroepsopleiding te volgen. Hogere technische studies worden hoofdzakelijk door 'Junior Colleges of Technology' aangeboden.⁸

---

⁵ Zie hiertoe: <http://www.usc.edu/dept/education/globaled/wwcu/background/Vietnam.htm>.

⁶ Zie hiertoe: <http://www.wes.org/ca/wedb/vietnam/vmedov.htm>.

⁷ Zie hiertoe: <http://www.usc.edu/dept/education/globaled/wwcu/background/Vietnam.htm>.

⁸ Zie hiertoe: <http://www.usc.edu/dept/education/globaled/wwcu/background/Vietnam.htm>.

2.3 Deelname aan het arbeidsproces

Arbeidswet

Volgens de Vietnamese arbeidswet is het werkgevers verboden jongeren onder de 18 jaar in dienst te nemen. Bedrijven mogen echter wel kinderen tussen de 15 en 18 jaar in dienst nemen indien daarvoor speciale toestemming van hun ouders en van het ministerie van Arbeid, Invaliden en Sociale Zaken (*Ministry of Labor, Invalids, and Social Affairs*, MOLISA) wordt verleend. Indien een bedrijf een minderjarige wees in dienst wil nemen, dient toestemming te worden verkregen van een lokale autoriteit of van MOLISA. Een werkgever is bij wet verplicht werknemers onder de 18 jaar geen werk te laten verrichten dat gevaarlijk is of hun fysieke of mentale ontwikkeling in de weg staat. De voor deze groep verboden beroepen staan specifiek in de arbeidswet vermeld. Minderjarigen mogen maximaal 7 uur per dag en 42 uur per week werken en dienen speciale gezondheidszorg te krijgen. Het is voor de Vietnamese autoriteiten echter moeilijk om op de naleving van de arbeidswet toe te zien.⁹

Levensonderhoud

Het is bekend dat veel kinderen in strijd met de arbeidswet werken en met allerlei baantjes als schoenpoetser, verkoper en dergelijke geld verdienen. Het is niet bekend welk percentage jongeren in de leeftijdsgroep van 16-17 jaar daadwerkelijk werkt, en in hoeverre zij daarmee in staat zijn volledig in hun eigen onderhoud te voorzien. Het geldt dat deze jongeren met werken verdienen, blijft naar de familie gaan tot het moment dat zij trouwen.

---

⁹ *US Department of State, Country Reports on Human Rights Practices – 2001*, p. 19.

3. Opvang en begeleiding

3.1 Opvang in familiekring

Kinderen behoren in Vietnam bij een zogenaamde '*extended family*', wat betekent dat de zorg voor kinderen niet alleen bij de ouders ligt, maar tevens bij overige familieleden. Indien minderjarigen niet langer opvang hebben bij hun ouders (bijvoorbeeld omdat deze zijn overleden) zijn conform de Vietnamese wetgeving (de '*marriage law*') meerderjarige familieleden (in casu broers en zussen) in eerste instantie verantwoordelijk voor de opvang van alleenstaande minderjarigen. Indien een alleenstaande minderjarige geen meerderjarige broers en/of zussen heeft, dan zijn conform de '*marriage law*' de grootouders verantwoordelijk voor de opvang.

Opvallend is dat veel Vietnamese gezinnen kinderen adopteren. Het hebben van kinderen wordt in de Vietnamese maatschappij als zeer belangrijk en wenselijk gezien. Het is daarom niet waarschijnlijk dat ouders hun kinderen in de steek laten.

Beleid van de Vietnamese overheid

De Vietnamese overheid voert een actief beleid om de opvang en integratie tussen verschillende generaties te bevorderen. Het is in Vietnam daarom eerder regel dan uitzondering dat kinderen tot aan het overlijden van hun ouders voor hen zorgen. Het gaat hierbij om de zorg voor huisvesting en veelal aanvulling van de sociale en wettelijke uitkeringen voor bejaarden en inactieve senioren.

Gegeven de sociale structuur van de Vietnamese samenleving is het in het algemeen aannemelijk dat minderjarigen kunnen worden opgevangen door familieleden in brede zin ('*extended family*') of door sociale opvangcentra ('*social reception centres*') (zie paragraaf 3.3).

3.2 Voogdij

De sociale opvangcentra ('*social reception centres*') en lokale sociale en religieuze organisaties zijn conform de bepalingen van het Vietnamese Burgerlijk Wetboek (*Civil Code*) verantwoordelijk voor en belast met de toekenning van (individuele) voogdij in Vietnam.

Voogdij inzake minderjarigen strekt zich uit tot het bereiken van de leeftijd van 18 jaar. Indien in uitzonderlijke gevallen de sociale opvangcentra en de lokale sociale en religieuze organisaties niet met de toekenning van voogdij kunnen worden belast, ligt de formele verantwoordelijkheid voor de alleenstaande minderjarigen bij MOLISA.

3.3 Opvang van familieloze wezen

Het officiële regeringsbeleid van Vietnam luidt dat alle familieloze wezen een plaats in een weeshuis moeten krijgen. Er zijn ongeveer 125 sociale opvangcentra in Vietnam, die onder meer zijn belast met de opvang van alleenstaande minderjarigen. Deze instellingen vallen onder de verantwoordelijkheid van MOLISA. Het functioneren in algemene zin en de verantwoordelijkheid in het bijzonder van deze instellingen is vastgelegd in 'decree 25/2001/ND-CP' van 31 mei 2001.

Conform de recente overheidscirculaire 10/2002/TT van 12 juni 2002 zijn de sociale opvangcentra bedoeld voor alleenstaande minderjarigen - zowel jongens als meisjes - tot de leeftijd van 18 jaar. Daarnaast zijn sociale centra eveneens betrokken bij de opvang van sociaal geïsoleerde bejaarden en geestelijk gehandicapten. De praktijk inzake opvang van alleenstaande minderjarigen komt daadwerkelijk overeen met de wettelijke voorschriften.

3.3.1 Verantwoordelijkheid voor de opvang

MOLISA is in eerste instantie verantwoordelijk voor de zorg van alleenstaande minderjarigen. In het algemeen kan worden gesteld dat er door het betreffende ministerie in overleg met volkscomité's van de gemeenschap waaruit de alleenstaande afkomstig is ('*commune people's committees*') en de sociale opvangcentra wordt getracht alleenstaande minderjarigen op te vangen in de regio of zelfs in de (voormalige) woonplaats om de sociale en maatschappelijke banden te bevorderen.

Ook lokale aan de overheid gelieerde sociaal-maatschappelijke organisaties, zoals de 'Women Union', 'Youth Union' en het 'Vietnam Fatherland Front'¹⁰ houden zich bezig met de opvang van alleenstaande minderjarigen. Daarnaast zijn lokale NGO's - die samenwerkingsverbanden onderhouden met internationale NGO's zoals het Vietnamese Rode Kruis en het Internationale Rode Kruis - betrokken bij de opvang van alleenstaande minderjarigen. De activiteiten van genoemde organisaties zijn onder meer gericht op brede ondersteuning van de sociale opvang van minderjarigen en het bevorderen van gelijke kansen, mogelijkheden op een menswaardig bestaan en een toekomstige maatschappelijke loopbaan voor alleenstaande minderjarigen.

---

¹⁰ Zie hiertoe: http://www.unescap.org/pop/database/law_viet/vi_010.htm.
http://www.vietnamconsulate-sf.org/political_system-e.html.
<http://www.vietnamembassy-usa.org/learn/gov-constitution1.php3>

In het algemeen kan worden gesteld dat opvang in ongeveer 80% van de gevallen binnen een maand via de sociale opvangcentra kan worden gerealiseerd. Indien niet direct opvang aanwezig is, wordt een beroep gedaan op overige instanties, zoals lokale NGO's, religieuze organisaties en sociaal bewogen individuen. Die instanties verzorgen dan de opvang totdat er plaats is in een sociaal opvangcentrum.

Opvang in Hanoi, Hai Phong en Ho Chi Minh-stad

Zowel in de omgeving van Hanoi als in de omgeving van Ho Chi Minh-stad en Hai Phong, waar de meeste in Nederland verblijvende minderjarigen uit afkomstig zijn, bevinden zich opvangcentra voor wezen en thuisloze kinderen (zie hiertoe bijlage II).

3.3.2 Leefomstandigheden in de opvangcentra

De situatie en leefomstandigheden in de sociale opvangcentra wijken over het algemeen niet af van de algemene leefomstandigheden in Vietnam. De noodzakelijke voorzieningen zijn in de sociale opvangcentra aanwezig.

Door scholing worden de in de diverse opvangcentra opgenomen alleenstaande minderjarigen voorbereid op een zelfstandig bestaan. Via het sociale netwerk van NGO's en andere instellingen kan voor minderjarigen werk worden gezocht, dat op hun individuele kwaliteiten is afgestemd.

4. Migratie en Terugkeer

4.1 Migratieredenen

De belangrijkste reden voor migratie naar westelijke landen heeft te maken met de betere economische omstandigheden en ontwikkelingsmogelijkheden aldaar. Het merendeel van de uit Vietnam afkomstige minderjarigen die in Nederland asiel hebben aangevraagd, komt uit de omgeving van de stad Hai Phong.

4.2 Terugkeer

Er bestaat een formele verantwoordelijkheid van de Vietnamese ambassades voor de in het buitenland verblijvende minderjarigen. Indien is vastgesteld dat een persoon daadwerkelijk de Vietnamese nationaliteit heeft, dan is terugkeer naar Vietnam mogelijk. De ware identiteit hoeft dan niet bekend te zijn. Bij presentatie bij de Vietnamese ambassade dient de minderjarige aan te tonen daadwerkelijk geen familie meer te hebben, bijvoorbeeld door het overleggen van een overlijdensakte. Vervolgens wordt gekeken uit welke provincie/regio de minderjarige afkomstig is. De Vietnamese ambassade neemt daarna contact op met het MOLISA om de terugkeer en de opvang van de minderjarige te regelen. In de praktijk lijkt de afgifte van laissez-passers door de Vietnamese ambassade zeer moeizaam te verlopen.

Er zijn tot op heden geen Vietnamese alleenstaande minderjarigen vanuit Nederland naar Vietnam teruggekeerd.

5. Samenvatting

In Vietnam wordt men op de leeftijd van 18 jaar wettelijk en maatschappelijk als meerderjarig beschouwd. Houders van de Vietnamese nationaliteit kunnen ongeacht hun leeftijd een paspoort aanvragen. Bij het bereiken van de 14-jarige leeftijd zijn minderjarigen verplicht een nationaal identiteitsbewijs aan te vragen. In Vietnam bestaat een leerplicht voor minderjarigen van 6 tot 15 jaar.

Alhoewel het volgens de Vietnamese arbeidswet verboden is jongeren onder de 18 jaar in dienst te nemen, komt het in de praktijk regelmatig voor dat minderjarigen illegaal aan het arbeidsproces deelnemen. Ook kan aan kinderen tussen de 15 en 18 jaar toestemming worden verleend om aan het arbeidsproces deel te nemen. De Vietnamese overheid voert een actief beleid om de sociale en wettelijke positie van alleenstaande minderjarigen te bevorderen.

Binnen het Vietnamese systeem van heersende normen en waarden is opvang van alleenstaande minderjarigen door naaste familieleden eerder regel dan uitzondering. Indien een alleenstaande minderjarige niet door naaste familie kan worden opgevangen, is opvang mogelijk bij sociale opvangcentra die onder de verantwoordelijkheid staan van het MOLISA. De situatie en leefomstandigheden in deze centra wijken over het algemeen niet af van de algemene leefomstandigheden in Vietnam.

Indien is vastgesteld dat een persoon daadwerkelijk Vietnamees is, is terugkeer naar Vietnam mogelijk. Tot op heden zijn er echter geen Vietnamese alleenstaande minderjarigen vanuit Nederland naar Vietnam teruggekeerd.

Bijlage I: Geraadpleegde bronnen

- Openbare Rapporten

The Civil Code of The Socialist Republic of Vietnam.

CIA – The World Factbook – Vietnam,
(<http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/vm.html>).

Fundamental Rights and Duties of Citizens - Chapter III,
(http://www.cpv.org.vn/vietnam_en/constitution/1959/chapter3.htm).

Vietnam - Education system,
(<http://www.usc.edu/dept/education/global/wwcu/background/Vietnam.htm>).

Vietnam – Country Facts,
(<http://www.wes.org/ca/wedb/vietnam/vmfacts.htm>).

U.S. Department of State, Country Reports on Human Rights Practices - 2001.

Vietnam - Decree of the Government on the Function, Responsibilities, Powers, Mechanism, and Working Regulations of the National Committee for Population and Family Planning,
(http://www.unescap.org/pop/database/law_viet/vi_010.htm).

Vietnam - The political system,
(http://www.vietnamconsulate-sf.org/political_system-e.html).

Learn About Vietnam, 1992 Constitution Chapter One: The Socialist Republic of Vietnam, the Political Regime,
(<http://www.vietnamembassy-usa.org/learn/gov-constitution1.php3>).

Bijlage II: Opvangcentra voor wezen en thuislozen

In *HO CHI MINH CITY, Tan Binh District*
bevinden zich 5 weeshuizen:

Tuong Lai Tan Binh
333/6 Le Van Sy
Tel. 848-8442752

Mai Am Tan Binh
261/1A Dong Den
Tel. 848-8492950

Nha Tinh Thuong
310/48 Lac Long Quan
Tel. 848-8616073

Nha Mo Thi Xuan
373/14 Cach Mang Thang Tam
Tel. 848-8853719

Binh Minh Special School
4/3E Nguyen Thai Hoc
Tel. 848-8855488

In *Hai Phong city (district Hai Phong)* bevinden zich twee weeshuizen:

The Center for Social Support
Km2 Nguyen Luong Bang Street, Hai Phong City
Tel. 0320-890234

The social Support and Care Center of Chi Linh
220 Nguyen Trai Street, Sao Do Town
Chi Linh District, Hai Phong City
Tel. 0320-882300

In de provincie *Dong Nai*
bevinden zich 6 weeshuizen:

Orphanage of Priest Toan
Village Thien Binh, Commune Tam Phuoc,
District Long Thanh, Tinh Dong Nai
Tel. 061 930 465

Centre for elderly and disabled rearing
88/3 Khu 11, Ward Tan Hoa, Bien Hoa, Dong Nai
Tel. 061 881 205

Centre for orphan rearing
168 Cach mang thang 8, Ward Quyet thang, Bien Hoa, Dong Nai
Tel. 061 822 644

House for orphan rearing
Village Dong, Commune Phuoc Tan, District Long Thanh, Dong Nai
Tel. 061 930 545

Centre for disabled rearing
Village Tan Ban, Commune Binh Hoa, Bien Hoa, Dong Nai
Tel. 061 954 171

Orphanage Hoa Mai
Village Binh Hoa, X Long Phuoc, District Long Thanh, Dong Nai
Tel. 061 841 740

In HANOI en omgeving bevinden zich 7 weeshuizen:

Hanoi Social Protection Center No. 1
Duc Tu commune, Dong Anh district,
Hanoi city
Tel. 04. 9611543 – 8800052

Hanoi Social Protection Center No. 3
Mieu Nha village, Tay Mo commune,
Tu Liem district, Hanoi city
Tel. 04. 8390185

Hanoi Social Protection Center No. 4
Tay Dang commune,
Ba Vi district, Ha Tay
Tel. 04. 863074

Hanoi Nurturing Center
for Elderly and Handicapped Children
Thuy An commune,
Ba Vi district, Ha Tay
Tel. 034. 863087

Hanoi Pshyco Sanatorium
Thuy An commune,
Ba Vi district, Ha Tay
Tel. 034. 863088

Hanoi Birla Children Village
Doan Ke Thien str., Mai Dich precinct,
Cau Giay, Hanoi
Tel. 04. 7644790 – 8347466

Hanoi Center for Malnutrition Orphans
Mai Dich ward,
Cau Giay precinct, Hanoi
Tel. 04. 7684046
